

עין משפט
גור מצוה

מג:

שלשה מינין פרק ששי נזיר

מסורת הש"ס

עין אמי פ"ב מהל' אכל
ה' טו מהל' לזין לה
עסק מן ש"ס י"ד כ"ו
שעט ט"פ ע'
ע"ב ב' מ"ח ע"ס פ"ב ה'
מ' מהל' לזין לו
ז"ס י"ד ע"ד ש"פ ט"פ
: וזכר אלפס ר"ש הלכות
ש"ס מהל' פ"ב ט'
ע"ג ב' מ"ח פ"ג ע"ס ה"ה
סמ"ט ע"ס ט"פ י"ד
י"מ ע"ס ט"פ ד' ר"י
ש"פ ט"פ ד'
ע"ד מ"ח ע"ס י"ד
סמ"ט ע"ס ט"פ י"ד
י"מ ע"ס ט"פ ד' ר"י

נקטע ראשו ש"ל אביו אינו מיטמא. ככהן הדין מיירי שמומר
ליטמא לזביו ולא ככהן גדול ומיר: **אמר** י"ה רב
הסנוגא הווא דקא אוי"ב בפקתא דערבות. בקעה שמזינין בה גנבי:
ופסקוה גנבי לרישיה דלזבו הי"ג לא ליטמא ליה א' צ"ל מה ר"ל: א"ל
מת מלוה קאמרת השמ"ב [הק"ן]
באחרני. שאיני קרובין מיחייב באביו
לא כ"ש: ור"ל מת מצוה הוא. תמתי: והתניא
והתניא ליהוה מת מלוה כל שקורא
ואין אחרים עונין אותו. כלומר שאם
המת יכול לקרות יש לו עונין קרובין
אין זה מת מלוה והוא ש"ל לזשכור
אחרים מתעסקין בו: י' כיון דקא איל
באורחא כמי שאין לו קרובין דמי. ללא
שמיא אישוי הס"פ ר"י הכאי ליטפל
במת מלוה אם יש לו קרובין לא ליטפל
לעולם כי אין קרובין לא ליטפל
בהן [כהניסן קרובים ור"ה דלמר
צ"פ כ"ג [הקמ"ד מ"ו]. גבי מת מלוה כ"ג
ומיר יטמא נזיר ולא יטמא כהן וכ"ש
כהן וישראל יטמא וישראל ולא יטמא
כהן וז"ע [מהל' דפ' האשה ר"ה ינמות

אמר רב חסדא אמר רב "נקטע ראשו של
אביו אינו מטמא לו מ"ט אמר קרא ילאביו
בזמן שהוא שלם ולא בזמן שהוא חסר א"ל
רב המנוגא אלמא מעתה קאזיל בפקתא
דערבות ופסקוה גנבי לרישיה הכי גמי דלא
ליטמא ליה אמר ליה מת מצוה קאמרת
השתא יש לומר באחרני מיחייב באביו לא
כל שכן והאי מת מצוה הוא ה' והתניא יאהרו
מת מצוה כל שאין לו קרובין קורא ואחרים
עונין אותו אין זה מת מצוה והא אית ליה ברא
כיון דקאזיל באורחא כמי שאין לו קרובים
דמי מיתבי: לה יטמא י' לה יהוה מטמא ואינו
מטמא לאיכריה לפי שאינו מטמא לאבר מן
החי של אביו אבל מחזיר הוא על עצם
כשעורה מאי מחזיר הוא על עצם כשעורה
לאו למימרא דאי מיחסר פורתא לא הריא
ר' יהודה היא דתניא רבי יהודה אומר לה
(א) מיטמא ואינו מיטמא לאברו שאינו מיטמא
על אבר מן החי של אביו אבל מיטמא הוא
לאבר מן המת של אביו והתניא רב כהנא
בר"א בן יעקב לה (ב) מיטמא ואינו מיטמא
לאברים פרט לכזיב מן המת וכזיב גצל ומלא
תרוד רקב יכול לא יטמא לשדרה ולגולגולת
ולרוב בניינה ולרוב בניינה (ג) כתיב וואמרת
אליהם הוסיף לך הכתוב טומאה אחרת
יכול

אמר רב חסדא נקטע ראשו של אביו
הואיל וכבר נקטע אינו מיטמא דלמיר קרא לנפש לא יטמא בעמיו
כי אם לשאריו הקרוב אליו ולאמו ולאביו בזמן שלם שלא נפטר
אבריו זה מה ולא בזמן שהוא חסר כגון זה שקטע ראשו: פקפסא.
בנפשה: דערבות. שגנבים ולקטני
מזין ש"ס: ופסקו גנבי לרישיה ש"ס
דלא יטמא. בשביל שישוה חסר:
ל"ל. מתה מלוה קא מייתת לי שאני
התם כיון דלית בהדיה אלא הוא
לחודיה קאי גביה כמת מלוה דמיו: (א)
ופקפסא י"ל באחרני מיטמא. כדלמרינן
לקמ"ג ולחמותו הוא דליתו מיטמא אכל
מיטמא למת מלוה אביו לא כל שכן:
וסא א"ס ליה ברא. ואילו היה קורא
ליה א"ל ה"ה עני ליה איכו ולא היו
ליה מת מלוה: מיטמא ולאחיותו כפוסלה
וגו' לה יטמא. כשהיא שלמה:
ואינו מיטמא לאכריה. שאם נפטר
ממנה אבר בין בחייה בין בנפשה אינו
מיטמא לה לפי שאין חסר מיטמא לה
לה ולא על א' משאר קרובין על אבר
מן החי לפי שאינו יכול להחזירו לנמות
(ב) שהוא ממחילה. וה"ה נמי לאכר
מן המת שאין בין אבר מן המת לאכר
מן החי אלא שער הפרש: אבל מחזיר
הוא על עצם כשעורה: ה"ה מאי
מחזיר הוא על עצם כשעורה דאילו
מחזיר הוא על עצם כשעורה שנתע
בה ברישא היה חסר לך על עצם כשעורה
כשעורה ופ"ה היה מותר ליטמא לה
וה"ה לאביו אע"ג דהוא חסר ואינו
שלם וקשיל לרב חסדא ה"ה קאמרת
לדברי הכל היא: לא פסיק ר' יהודה
היא. דקתם סופרא רבי יהודה (ד) היא
ושמעין ליה לרבי יהודה דלמר נמי

גלוין הש"ס

ז"ס ר"ה חייבי ר"ה
שלאביו נפקא מי' פוסה
דף ג' פ"ב מדר' ורע"ב:

הגהות מהר"ב
רנשבורג

(א) י"ח פ"ב ד"ה חסר ליה
ס' הי"ג לא ליטמא ליה.
לה [א] ואין כמי לעקור דבר מן המורה
[א] ו[א] ו[א] יטמא ומשני כיון דקרובין
לא ירמי לה קרי ולא ענין לה קרין
בה והשתא ה"ד אי ליתא מתעסקים
אחרים מאי איריא מטעם אשתו
מפיק ליה דאפילו דלמיתו נמי מת
מלוה גמור היא אלא ליתא אחרים
דיכולים להעסק וחסו כימת מלוה
אלמא כהן ומת לפניו יש ע"ס ישראל
ואינו חושש ליטפל כשיב מת מלוה
ואר"י דהוא נזיר לאו מת מלוה
העל רק לפי שקרוביה מתעסקים
ממנה שזיה רבנן כמת מלוה ואף כי
אין הם צד הכמים לעקור דבר מן המורה נקום שיש
פנים וטעם בדבר דלא לרבי יש כח לעקור מדע דכזיב סוגיא חסר
(לא) וטעם מאשה שנתמנת לומר מת בעלי דהוי ערקה דבר המורה
נקום ועשה אלמא דלא נמקום שיש פנים וע"ס י"ב לעקור
ודיקא ונמסקא מתוך חומר שמחמירין בסופה: **מיתבי** ה'
ישמא גבי כהן הדין [מתיב]: ואינו מטמא לה ו' פרט לאכר מן החי
לא אחותו לאכר מן המת שאינו רשאי להטמאות בהן: לפי שאינו
מיטמא לאכר מן החי של אביו. כלומר שאף הקרוב יותר אליו
רשאי להטמאות לאכר אביו וז"ע [דל"ג] יטמא * מלאביו נפקא:
אבל מחזיר הוא על עצם כשעורה. לקוברו פ"י אם נטמא כבר
לשאר הגוף: מאי מחזיר [לזון] דחסר פורתא. ו' הי"ג כי אביו
חסר בערכו מיטמא לו: **רבי** יהודה הוא דתניא רבי יהודה אומר
ה' מיטמא ואינו מיטמא לאבריו לפי שאינו מיטמא לאבר מן החי
ש"ל אביו אבל מיטמא הוא לאבר מן המת ש"ל אביו. ע"י [מורה] אם
נטמא אל שאר הגוף אכל כמתילה ודאי מודה רבי יהודה דלא יטמא
ככרימא דלעיל ונכפיה דהיא דלעיל תניא בחזרת כהניס רבי
[אומר אף מיטמא לעצם כשעורה מאביו אכל מחזיר הוא על רבי
כשעורה ודבר חימה דלוקימנא כ"י יהודה והרי מיירי כפיסא מכלל
דרישא לאו ר' יהודה היא אם לא נגמר כולה ר' יהודה היא: ל"ה הוא
מיטמא [ואינו מיטמא] לאבריה פרט אביות מן המת ובית נצ"ל.
לימה יטמא מת המת: ומלא תרוד רקב. מלא קף כשפורית ורקובין
גוף המת: **י"ב** לא יטמא לשדרה וגולגולת ורוב בניינה. [א] לקמן
פ"י בדיה ומפרש לה: רוב בניינה. מנין [ק"ה] אכריס:

כשהוא אומר אומר ואמרת. דכתיב אמור אל הכהנים ואמרת
הוסף לך הכתוב טומאה אחרת שמולל ליטמא וספרה הוא
לעמוד אמר ואמרת אלחמות דאירי: למעוטי אכריס ולהוסף שיוכל
לרוב בניינה ולרוב בניינה של קרובים אחרים שנתורה דכתיב [לה יטמא] י'
קרובותו ומטמא עליו לקרוביו: ומן הדיון היה ליה למימר יכול יטמא למתים אחרים אף לאכריס א' לא גמירין מחמותו דכתיב בה לה
ומשי היא נמי א' כ"ר כ"ר י' יהודה וכן שמאל דלמר כי היא מתא:

(ב) ונמק"ט ר"ה חסר ליה
ס' הי"ג לא ליטמא ליה.
לה [א] ואין כמי לעקור דבר מן המורה
[א] ו[א] ו[א] יטמא ומשני כיון דקרובין
לא ירמי לה קרי ולא ענין לה קרין
בה והשתא ה"ד אי ליתא מתעסקים
אחרים מאי איריא מטעם אשתו
מפיק ליה דאפילו דלמיתו נמי מת
מלוה גמור היא אלא ליתא אחרים
דיכולים להעסק וחסו כימת מלוה
אלמא כהן ומת לפניו יש ע"ס ישראל
ואינו חושש ליטפל כשיב מת מלוה
ואר"י דהוא נזיר לאו מת מלוה
העל רק לפי שקרוביה מתעסקים
ממנה שזיה רבנן כמת מלוה ואף כי
אין הם צד הכמים לעקור דבר מן המורה נקום שיש
פנים וטעם בדבר דלא לרבי יש כח לעקור מדע דכזיב סוגיא חסר
(לא) וטעם מאשה שנתמנת לומר מת בעלי דהוי ערקה דבר המורה
נקום ועשה אלמא דלא נמקום שיש פנים וע"ס י"ב לעקור
ודיקא ונמסקא מתוך חומר שמחמירין בסופה: **מיתבי** ה'
ישמא גבי כהן הדין [מתיב]: ואינו מטמא לה ו' פרט לאכר מן החי
לא אחותו לאכר מן המת שאינו רשאי להטמאות בהן: לפי שאינו
מיטמא לאכר מן החי של אביו. כלומר שאף הקרוב יותר אליו
רשאי להטמאות לאכר אביו וז"ע [דל"ג] יטמא * מלאביו נפקא:
אבל מחזיר הוא על עצם כשעורה. לקוברו פ"י אם נטמא כבר
לשאר הגוף: מאי מחזיר [לזון] דחסר פורתא. ו' הי"ג כי אביו
חסר בערכו מיטמא לו: **רבי** יהודה הוא דתניא רבי יהודה אומר
ה' מיטמא ואינו מיטמא לאבריו לפי שאינו מיטמא לאבר מן החי
ש"ל אביו אבל מיטמא הוא לאבר מן המת ש"ל אביו. ע"י [מורה] אם
נטמא אל שאר הגוף אכל כמתילה ודאי מודה רבי יהודה דלא יטמא
ככרימא דלעיל ונכפיה דהיא דלעיל תניא בחזרת כהניס רבי
[אומר אף מיטמא לעצם כשעורה מאביו אכל מחזיר הוא על רבי
כשעורה ודבר חימה דלוקימנא כ"י יהודה והרי מיירי כפיסא מכלל
דרישא לאו ר' יהודה היא אם לא נגמר כולה ר' יהודה היא: ל"ה הוא
מיטמא [ואינו מיטמא] לאבריה פרט אביות מן המת ובית נצ"ל.
לימה יטמא מת המת: ומלא תרוד רקב. מלא קף כשפורית ורקובין
גוף המת: **י"ב** לא יטמא לשדרה וגולגולת ורוב בניינה. [א] לקמן
פ"י בדיה ומפרש לה: רוב בניינה. מנין [ק"ה] אכריס:

נוסחת הר"ב

(א) ה"ה: (ב) יטמא:

הגהות הב"ח

(א) נ"ט לה יטמא ואינו
מיטמא לאבריו (ב) שאם
מיטמא וחי של אביו
מחזיר וחי של רבי
שאין אדם מיטמא על
עצם כשעורה מאביו
אבל הוא חזיר על עצם
כשעורה מאביו:
(ג) ע"ס כ"ג מן יעקב לה
(ד) ע"ס הל"ב
מנייה כשהוא כחור
ואמרת: (ה) י"ח פ"ב ד"ה
א"ל מתה וי' דמי השתא
יש לומר כ"ל הדין:
(ו) ד"ה מיתבי וי' ואינו
ימי להחזירו לנמות שהיה
מחילה כ"ל הדין:

הגהות התוספות

- 1. צ"ל השמ"ב וי"ח
- 2. צ"ל ע"ט
- 3. צ"ל כן שיוכל לומר פ"ב
- 4. צ"ל פ"ב
- 5. צ"ל פ"ב
- 6. צ"ל פ"ב
- 7. צ"ל פ"ב
- 8. צ"ל פ"ב
- 9. צ"ל פ"ב
- 10. צ"ל פ"ב
- 11. צ"ל פ"ב
- 12. צ"ל פ"ב
- 13. צ"ל פ"ב
- 14. צ"ל פ"ב
- 15. צ"ל פ"ב
- 16. צ"ל פ"ב

מוקף רש"י

לה יטמא. אם מתה
ואינו מיטמא לאבריה.
אם אחר מאלו מיה שזין
ואכריס טעמן לזין מיטמא
לזין. דקרי' כהניס ורובין
מחזירין כהניס. אכר מן החי
מחזירין כהניס. אכר מן המת.
ואכריס לה למשט אכריס
(ד' פ"ב)

וכו

וישום קרובא דאבא לא
אזי שכיחי אישוי אפילו אבא
ל: יטמא בני אחות כהן הדין
חייב לו: ואלא כהן הדין חייב
לו: ואלא כהן הדין חייב לו:
ה' פ"ב מהל' לזין לו
ז"ס י"ד ע"ד ש"פ ט"פ
: וזכר אלפס ר"ש הלכות
ש"ס מהל' פ"ב ט'
ע"ג ב' מ"ח פ"ג ע"ס ה"ה
סמ"ט ע"ס ט"פ י"ד
י"מ ע"ס ט"פ ד' ר"י
ש"פ ט"פ ד'
ע"ד מ"ח ע"ס י"ד
סמ"ט ע"ס ט"פ י"ד
י"מ ע"ס ט"פ ד' ר"י

(ב) ונמק"ט ר"ה חסר ליה
ס' הי"ג לא ליטמא ליה.
לה [א] ואין כמי לעקור דבר מן המורה
[א] ו[א] ו[א] יטמא ומשני כיון דקרובין
לא ירמי לה קרי ולא ענין לה קרין
בה והשתא ה"ד אי ליתא מתעסקים
אחרים מאי איריא מטעם אשתו
מפיק ליה דאפילו דלמיתו נמי מת
מלוה גמור היא אלא ליתא אחרים
דיכולים להעסק וחסו כימת מלוה
אלמא כהן ומת לפניו יש ע"ס ישראל
ואינו חושש ליטפל כשיב מת מלוה
ואר"י דהוא נזיר לאו מת מלוה
העל רק לפי שקרוביה מתעסקים
ממנה שזיה רבנן כמת מלוה ואף כי
אין הם צד הכמים לעקור דבר מן המורה נקום שיש
פנים וטעם בדבר דלא לרבי יש כח לעקור מדע דכזיב סוגיא חסר
(לא) וטעם מאשה שנתמנת לומר מת בעלי דהוי ערקה דבר המורה
נקום ועשה אלמא דלא נמקום שיש פנים וע"ס י"ב לעקור
ודיקא ונמסקא מתוך חומר שמחמירין בסופה: **מיתבי** ה'
ישמא גבי כהן הדין [מתיב]: ואינו מטמא לה ו' פרט לאכר מן החי
לא אחותו לאכר מן המת שאינו רשאי להטמאות בהן: לפי שאינו
מיטמא לאכר מן החי של אביו. כלומר שאף הקרוב יותר אליו
רשאי להטמאות לאכר אביו וז"ע [דל"ג] יטמא * מלאביו נפקא:
אבל מחזיר הוא על עצם כשעורה. לקוברו פ"י אם נטמא כבר
לשאר הגוף: מאי מחזיר [לזון] דחסר פורתא. ו' הי"ג כי אביו
חסר בערכו מיטמא לו: **רבי** יהודה הוא דתניא רבי יהודה אומר
ה' מיטמא ואינו מיטמא לאבריו לפי שאינו מיטמא לאבר מן החי
ש"ל אביו אבל מיטמא הוא לאבר מן המת ש"ל אביו. ע"י [מורה] אם
נטמא אל שאר הגוף אכל כמתילה ודאי מודה רבי יהודה דלא יטמא
ככרימא דלעיל ונכפיה דהיא דלעיל תניא בחזרת כהניס רבי
[אומר אף מיטמא לעצם כשעורה מאביו אכל מחזיר הוא על רבי
כשעורה ודבר חימה דלוקימנא כ"י יהודה והרי מיירי כפיסא מכלל
דרישא לאו ר' יהודה היא אם לא נגמר כולה ר' יהודה היא: ל"ה הוא
מיטמא [ואינו מיטמא] לאבריה פרט אביות מן המת ובית נצ"ל.
לימה יטמא מת המת: ומלא תרוד רקב. מלא קף כשפורית ורקובין
גוף המת: **י"ב** לא יטמא לשדרה וגולגולת ורוב בניינה. [א] לקמן
פ"י בדיה ומפרש לה: רוב בניינה. מנין [ק"ה] אכריס:

כשהוא אומר אומר ואמרת. דכתיב אמור אל הכהנים ואמרת
הוסף לך הכתוב טומאה אחרת שמולל ליטמא וספרה הוא
לעמוד אמר ואמרת אלחמות דאירי: למעוטי אכריס ולהוסף שיוכל
לרוב בניינה ולרוב בניינה של קרובים אחרים שנתורה דכתיב [לה יטמא] י'
קרובותו ומטמא עליו לקרוביו: ומן הדיון היה ליה למימר יכול יטמא למתים אחרים אף לאכריס א' לא גמירין מחמותו דכתיב בה לה
ומשי היא נמי א' כ"ר כ"ר י' יהודה וכן שמאל דלמר כי היא מתא:

(ב) ונמק"ט ר"ה חסר ליה
ס' הי"ג לא ליטמא ליה.
לה [א] ואין כמי לעקור דבר מן המורה
[א] ו[א] ו[א] יטמא ומשני כיון דקרובין
לא ירמי לה קרי ולא ענין לה קרין
בה והשתא ה"ד אי ליתא מתעסקים
אחרים מאי איריא מטעם אשתו
מפיק ליה דאפילו דלמיתו נמי מת
מלוה גמור היא אלא ליתא אחרים
דיכולים להעסק וחסו כימת מלוה
אלמא כהן ומת לפניו יש ע"ס ישראל
ואינו חושש ליטפל כשיב מת מלוה
ואר"י דהוא נזיר לאו מת מלוה
העל רק לפי שקרוביה מתעסקים
ממנה שזיה רבנן כמת מלוה ואף כי
אין הם צד הכמים לעקור דבר מן המורה נקום שיש
פנים וטעם בדבר דלא לרבי יש כח לעקור מדע דכזיב סוגיא חסר
(לא) וטעם מאשה שנתמנת לומר מת בעלי דהוי ערקה דבר המורה
נקום ועשה אלמא דלא נמקום שיש פנים וע"ס י"ב לעקור
ודיקא ונמסקא מתוך חומר שמחמירין בסופה: **מיתבי** ה'
ישמא גבי כהן הדין [מתיב]: ואינו מטמא לה ו' פרט לאכר מן החי
לא אחותו לאכר מן המת שאינו רשאי להטמאות בהן: לפי שאינו
מיטמא לאכר מן החי של אביו. כלומר שאף הקרוב יותר אליו
רשאי להטמאות לאכר אביו וז"ע [דל"ג] יטמא * מלאביו נפקא:
אבל מחזיר הוא על עצם כשעורה. לקוברו פ"י אם נטמא כבר
לשאר הגוף: מאי מחזיר [לזון] דחסר פורתא. ו' הי"ג כי אביו
חסר בערכו מיטמא לו: **רבי** יהודה הוא דתניא רבי יהודה אומר
ה' מיטמא ואינו מיטמא לאבריו לפי שאינו מיטמא לאבר מן החי
ש"ל אביו אבל מיטמא הוא לאבר מן המת ש"ל אביו. ע"י [מורה] אם
נטמא אל שאר הגוף אכל כמתילה ודאי מודה רבי יהודה דלא יטמא
ככרימא דלעיל ונכפיה דהיא דלעיל תניא בחזרת כהניס רבי
[אומר אף מיטמא לעצם כשעורה מאביו אכל מחזיר הוא על רבי
כשעורה ודבר חימה דלוקימנא כ"י יהודה והרי מיירי כפיסא מכלל
דרישא לאו ר' יהודה היא אם לא נגמר כולה ר' יהודה היא: ל"ה הוא
מיטמא [ואינו מיטמא] לאבריה פרט אביות מן המת ובית נצ"ל.
לימה יטמא מת המת: ומלא תרוד רקב. מלא קף כשפורית ורקובין
גוף המת: **י"ב** לא יטמא לשדרה וגולגולת ורוב בניינה. [א] לקמן
פ"י בדיה ומפרש לה: רוב בניינה. מנין [ק"ה] אכריס:

כשהוא אומר אומר ואמרת. דכתיב אמור אל הכהנים ואמרת
הוסף לך הכתוב טומאה אחרת שמולל ליטמא וספרה הוא
לעמוד אמר ואמרת אלחמות דאירי: למעוטי אכריס ולהוסף שיוכל
לרוב בניינה ולרוב בניינה של קרובים אחרים שנתורה דכתיב [לה יטמא] י'
קרובותו ומטמא עליו לקרוביו: ומן הדיון היה ליה למימר יכול יטמא למתים אחרים אף לאכריס א' לא גמירין מחמותו דכתיב בה לה
ומשי היא נמי א' כ"ר כ"ר י' יהודה וכן שמאל דלמר כי היא מתא:

6 צ"ל וישן כהן וישראל וי"ח פ"ב מהל' לזין לו